

מידעון להורים

בס"ד, כסלו תשפ"ד, שבת פרשת תולדות

דברי פתיחה

הרב שרגא פרוכטר, ראש הישיבה

להורים ולבנים היקרים והאהובים

שלום וברכה.

מה קרה בישיבה השבוע ??

מבצע חרבות ברזל. השבוע עברנו את היום ה-40 של הלחימה ברצועת עזה. כוחות צה"ל משלימים את שחרור צפון רצועת עזה וטיהור בתי החולים ששמשו מחסה לארגוני הטרור. המלחמה גובה מחיר יקר בחיי אדם ובפציעות מורכבות וקשות. כולנו מתפללים לרפואתם של הפצועים ולשובם הביתה בשלום של כל אנשי כוחות הביטחון.

הודעת פיקוד העורף המגדירה את גבעת שמואל כ"אזור ירוק". ביום חמישי שעבר התבשרנו על ידי פיקוד העורף והרשות המקומית שעברנו להגדרה של אזור ירוק. השינוי מאפשר מספר שינויים בסדר היום שהתחלנו לנהוג על פיהם החל מראשית השבוע. כל הכיתות מתחילות את תפילת שחרית בשעה 7.45.

יום הלימודים מסתיים מידי יום בשעה 15.30, תפילת מנחה ויציאה מהישיבה בשעה 15.50.

27 אנשי צוות מגויסים. יש חוסר עצום בכוח אדם. נעשים מאמצים אדירים למלא את כל שעות מערכת, למעט יום חופשי אחד במיוחד בחטיה"ב שבו יתקיימו ברוב המקרים מבחנים שכבתיים.

שיחות חיזוק ועידוד 1. השבוע התקיימה שיחה מפי צביקה מור מקרית ארבע שבנו איתן נלחם ביישובי העוטף ונפל בשבי בעזה. השיחה הייתה מרגשת, מרטיטה ונוגעת ללב. צביקה דיבר על העוז והגבורה בעם ישראל. על הערבות ההדדית. על מקום הכלל לעומת הפרט בעם ישראל בתקופה זו.

שיחות חיזוק ועידוד 2. השבוע התקיימה שיחה לבני חטי"ע של הרב דני סיגליס- ראש ישיבת ההסדר בנוף הגליל. שיחה תורנית משמעותית על הנושא "ביחד ננצח גם אחרי המלחמה".

התנדבות בחקלאות. השבוע יצאו מספר פעמים קבוצות תלמידים לסייע בקטיף. ביום שני יצאו 50 תלמידים מבני י"א, והיום יצאו 40 בני י"ב לסייע בקטיף. בשבוע הבא אי"ה ביום שלישי אנו מתכננים להוציא את כל בני חטי"ע לסייע בקטיף במספר מקומות.

תפילת ראש חודש חגיגת התקיימה בבית המדרש הגדול. מנכ"ל הרשת – מר אלחנן גלאט ובכירים נוספים הגיעו להתפלל עם תלמידי הישיבה והתענגו על תפילת ראש חודש ישיבתית. האורחים הביעו את התפעלותם מהיחס לתפילה, מכמות התלמידים ומהאווירה ב תפילה ובישיבה. לאחר התפילה התקיימה שיחה מפי מנכ"ל הרשת מר אלחנן גלאט לבני הישיבה, וכמו"כ התקיימה ישיבה קצרה עם צוות הרמי"ם שבה הביע מנכ"ל הרשת את הערכתו הרבה לצוות הישיבה ולעשייה החינוכית הנרחבת בכל שנה ובפרט בתקופה מאתגרת זו. צוות הניהול של הישיבה נפגש עם אורחי הרשת, ובפגישה הצגנו כיצד אנחנו מנהלים את הישיבה למרות המורכבויות הרבות ובמיוחד החוסר בצוות גדול שמגוייס. האורחים התפעלו מההערכות של הישיבה בתקופה זו.

הרקדת ראש חודש כסלו התקיימה ביום חמישי בפירת החטופים. יישר כוח גדול, עצום לזמר האדיר עמירן דביר שבה לחזק, לשמח ולהעלות את נפש הבנים בקומה נוספת של חיבור לכלל ישראל.

שבוע הארגון של תנועת בנ"ע – השבוע יחול שבוע הארגון וההכנות לקראת שבת הארגון שתתקיים אי"ה בשבת הבאה, פרשת ויצא. אמנם בתקופה זו החגיגות יהיו מצומצמות, אך אנו נסייע לבנים לחוג את השבוע עד כמה שאפשר. בע"ה לקראת סוף השבוע נקיים את המפקד המסורתי עם מזכ"ל בנ"ע.

פרשת תולדות

"חנוך לנער על פי דרכו"

העיסוק בסוגיות חינוכיות וביחסי הורים ובנים מהווה את אחד הצירים המרכזיים לאורך ספר בראשית. נמצא כי מרוכזים בו למעלה מעשרה סיפורים העוסקים בקשר בין האבות לבנים. שמה של פרשתנו-תולדות מרמז על אחת הפרשיות המרתקות המביאה לידי ביטוי את הקשר בין יצחק לבניו.

ידועה השאלה- כיצד שני אחים תאומים הגדלים באותו בית, בית יצחק אבינו שהיה עולה תמימה, ורבקה אימנו, מקבלים ממש אותו חינוך, ולומדים באותו בית הספר, מתגלים בבגרותם כה שונים ומנוכרים זה מזה?

מצאנו התייחסות לנושא זה בדבריו של **רש"ר הירש** על הפסוק המתאר את השוני ביניהם: **"ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אוהלים"**.

כך כותב הרש"ר הירש: **"הניגוד העמוק שבין נכדי אברהם מקורו העיקרי היה לא רק בתכונותיהם אלא גם בחינוכם הלקוי. כל עוד היו קטנים, לא שמו לב להבדלי נטיותיהם הנסתרות, תורה אחת וחינוך אחד העניקו לשניהם, שכחו כלל גדול בחינוך: "חנוך לנער על פי דרכו" (משלי כ"ב,ו). יש לכוון את החניך בהתאם לדרכו המיוחדת לו בעתיד... המושיב את יעקב ועשו על ספסל לימודים אחד, באותם הרגלי החיים מחנך אותם כאחד לחיי לימוד ומחשבה- מובטח לו שאת אחד מהם הוא מקלקל. יעקב ישאב ממעיין החכמה ואילו עשו רק יצפה ליום בו ישליך מאחורי גבו את הספרים הישנים..... אילו העמיקו יצחק ורבקה לחדור לנפשו של עשו, אילו הקדימו לשאול את עצמם היאך יכולים האומץ, הכוח והגמישות הרדומים בנפש עשו להטות שכם לעבודת ה', כי אז הגיבור שלעתיד לא היה הופך ל"גיבור ציד" אלא לגיבור לפני ה'... יעקב ועשו, על כל נטיותיהם השונות, היו נשארים אחים תאומים ברוחם ובדרך חייהם..."**

בדברי הרש"ר הירש אלה ישנה ביקורת גלויה וקשה על דרך חינוכו של עשו על ידי הוריו יצחק ורבקה.

עם כל זה עדיין קשה, הכיצד יצחק אבינו המגלה במקרים אחרים את בקיאותו ושליטתו בכל המתרחש סביבו לא חש שבביתו גדלים שני בנים כה שונים באופיים? האם באמת היה כה מנותק מהמציאות?

ננסה להאיר את הסוגיה הזו במבט אחר המראה באורח חיובי את דרכו החינוכית של יצחק: יצחק אכן הרגיש בכך שעשו מנסה לצודו בפיו ודווקא משום כך ניסה לקרבו. **"כי ציד בפיו"- "שהיה צד אותו ומרמהו בדבריו" (רש"י, שם).** נכון, עשו מנסה "לעבוד" על אביו, אך יצחק

מצליח להבחין בשני דברים: ברובד הגלוי- עשו הרמאי מנסה לסובב בכחש ומעמיד פנים.

5

אך מצד שני ובאופן עמוק יותר הבין יצחק שהתנהגותו של עשו נובעת מתוך רצונו להתקרב אל אביו ולרכוש את אהבתו כמעט בכל דרך אפשרית. יצחק שראה והעריך את מידת כיבוד אב שבאה מצד בנו הגדול, ניסה לקרבו בכל דרך אפשרית ולהפגין כלפיו אהבת אב. על פי זה נבין את הפסוק: **"ויאהב יצחק את עשו כי צייד בפיו"**- כלומר לא בגלל שצייד בפיו אלא למרות שצייד בפיו, הבין יצחק שיש להפגין כלפיו אהבה וחיבה אפילו כלפי חוץ, על מנת שרוח זו של אהבה תלבה את אותה הגחלת הלוחשת במעמקי נשמתו של עשיו.

"מעשה אבות סימן לבנים"- אנו צריכים ללמוד מיצחק, המשתדל לקרב את בנו עשו למרות שהוא התרחק מהדרך האמיתית. על ידי יחס של אהבה ואחוה ניתן לקרב גם את עשיו לעבודת ה' בבחינת "והשיב לב אבות על בנים" ומתוך כך נזכה בע"ה להגשים את חלקו השני "ולב בנים על אבותם".

"ויגדלו הנערים ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה ויעקב איש תם ישב אהלים"

רובה פרשת תולדות עוסקת סביב התולדות, הילדים, ילדי יצחק ורבקה - הלא הם יעקב ועשיו. הפרשה כולה עוסקת ביחס ביניהם, מלידתם, דרך מכירת הבכורה, גניבת הברכות, ועד היפרדותו הכפויה של יעקב.

כבר בתחילת הפרשה, נזקקת התורה להגדרה המנגידה אותם זה לזה: **"ויגדלו הנערים ויהי עשו איש ידע ציד איש שדה ויעקב איש תם ישב אהלים"** (בראשית פרק כה-לז): אם אנו רוצים ללמוד על יעקב ועשיו אננו חייבים לעיין בהגדרה זו. יעקב מוגדר בתורה - "איש תם יושב אהלים". מהם האהלים הללו, ומדוע כה חשוב לתורה לספר לנו עליהם ???

אצל רבותינו קיימות שתי מגמות.

האחת, באה לידי ביטוי בדברי חז"ל במדרש רבה פרשה ס"ג סימן י': **"ויעקב איש תם יושב אוהלים -**

שני אוהלים, בית מדרשו של שם ובית מדרשו של עבר". במדרש זה אנו רואים שיעקב חובש את ספסלי בית המדרש. (כך גם מפרשים המתרגמים אונקלוס ויונתן בן עוזיאל). חז"ל שמו לב לכפילות. מוזכרים בפסוק שני אוהלים, שני אוהלים המוכרים לנו של שם ועבר, אליהם הלכה אמם רבקה לדרוש את ה'.

מצד שני, עומדת מגמה הפוכה אצל פרשני הפשט, המתארים את יעקב כרועה צאן ואיש עבודה.

הרשב"ם כותב: **"יושב אהלים- רועה צאן אביו, כמו שפירשתי אצל יושב אהל ומקנה"**. גם האבן עזרא מפרש כך: **"ויעקב יושב אהלים - וייתכן להיות פירושו כמו יושב אהל ומקנה"**.

במבט ראשון, לכאורה ישנן כאן שתי גישות הפוכות. האחת - רואה ביעקב תלמיד ישיבה, היושב ושוקד על תלמודו כל היום ואינו יוצא מבית המדרש, והשנייה - רואה בו בעיקר איש עבודה הרועה את צאן אביו.

אלא שבמבט עומק, שני ההפכים הם בעצם מבט אחד.

הזוהר הקדוש כותב כך: זוהר כרך ב (שמות) פרשת תרומה דף קעה עמוד ב

"תנא אמר רבי שמעון, והבריח התיכון בתוך הקרשים מברייח מן הקצה אל הקצה דא הוא יעקב קדישא שלימא כמה דאוקימנא דכתיב (בראשית כה) ויעקב איש תם יושב אוהלים יושב אהל לא כתיב אלא יושב אוהלים תרי דאחיד להאי ואחיד להאי אוף הכא כתיב והבריח התיכון בתוך הקרשים מברייח מן הקצה אל הקצה דאחיד להאי ואחיד להאי, דתנינן מאי איש תם כתרגומו שלים, שלים מכלא שלים לתרין סטרין לעתיקא קדישא ולזעיר אפיין, שלים לחסד עלאה ולגבורה עלאה ואשלים להאי ולהאי".

הסבר - זה הוא יעקב הקדוש והשלם כמו שהעמדנו..... שניים שאחוז לזה ואחוז לזה, כך גם כאן.....שלם מכל שלם, לשני הצדדים.....שלם לחסד ולגבורה.....

יוצא מכאן שגם הזוהר נותן חשיבות לכפילות - אוהלים, אך לא שני אוהלי תורה (שם ועבר), אלא יש כאן כפילות של שוני, אוהל תורה ואוהל של רועה.

זוהי דמותו הייחודית של יעקב - הוא גם בחור ישיבה וגם רועה צאן, הוא שלם גם בחסד וגם בגבורה, יעקב אחוז גם מזה וגם מזה. יעקב מאחד בתוכו את המגמה האלוקית, ליצור אומה הכוללת בתוכה את כוחות הקודש ואת כוחות החול והחול אינו יכול ללא

הקודש לא יכול ללא החול והחול אינו יכול ללא הקודש.

זהו יעקב - דמות ייחודית המשלבת קודש וחול.

גם אנו יכולים ללמוד מיעקב אבינו, והרי כבר הזכרנו בישיבה פעמים רבות את דברי הרמב"ן:

"מעשה אבות סימן לבנים". תפקידינו לאחד בין העולמות, לאחוז בספרא ובסיפא (בתורה ובחרב).

בנים יקרים !!

7

בשבת הבאה, פרשת ויצא כולנו נחוג את שבת הארגון של תנועת בני"ע. תנועת "בני עקיבא" נקראת כך על שמו של רבי עקיבא שמסמל הן את הגבורה היהודית והן את לימוד התורה. הסמל של בני"ע מבטא גם את הנושא של "תורה ועבודה". על הלוח הימני של הסמל כתובה האות ת' המסמלת את התורה, ועל הלוח השמאלי כתובה האות ע' המסמלת את העבודה.

הפתגם "קדש את חייך בתורה וטהרם בעבודה" הוא המהווה נר לרגלי תנועת בני"ע. כמו"כ גם הביטאון של התנועה - "זרעים", מבטא מחד את הקשר לתורה - סדר זרעים שהוא הסדר הראשון בסדרי המשנה, ומצד שני הזרעים מבטאים את הקשר לעבודת החקלאות.

השילוב של התורה והעבודה - זהו בעצם גם החובה שלנו, החובה של המדריכים והחניכים

החברים בתנועה, זהו תפקידינו - לחבר את העבודה לתורה. שכל עיסוקינו יהיו על בסיס התורה. אני תמיד מדגיש בשיחותיי את העיקרון החשוב הבא - לא משנה במה יעסקו הבנים כשהיו אי"ה גדולים, רופאים, עורכי דין, או בכל עבודה אחרת אבל החשוב ביותר הוא שהכול יצא מתורה, וזהו הבסיס החשוב ביותר.

שבת שלום ומבורך

אוהבכם מאוד

ומצפה כמותכם לבשורות טובות
שרגא פרוכטר - ראש הישיבה

ישיבת "בני עקיבא" גבעת שמואל
שבוע ארגון תשפ"ד

החובל לנו במחויבותנו ומשוכח בסיסי, תחזיקם זמא עובדינו הוקמים ימלאו בסיסם לקראת שבת זו, לנו ואנו מפרסמים את לוח הזמנים בישיבה לשבוע של שבת ארגון נתיבות בראש השנה.

לוח הזמנים לשבוע ארגון:

- יום ראשון 19/11 - לימודים מיוחדים עד 18:00
- יום שני 20/11 - סיום לימודים בשעה 18:00 (לשאר המחר)
- יום שלישי 22/11 - סיום הלימודים בשעה 18:45 (לאחר מנוחה)
- יום רביעי 23/11 - סיום הלימודים בשעה 14:45 (לאחר מנוחה)
- יום חמישי 24/11 - הכימונים ומחזור בשעה 18:45
- יום שישי 25/11 - לא יתקיימו לימודים למנוחת ערב
- יום ראשון 26/11 - לימודים בסדרם

בשבוע ארגון לא יתקיימו בחנים ומבחנים.

אנו רגילים לאחל לכל תלמידינו ובמיוחד לתלמידי כותות י"א - שבסם הרא"ה טייקבל "ש"ס תורה", שבת ארגון מוצלחת.

בברכה "עולה נעלה"
יום ג' טו"א ע"ה וט"ו - י"א א"ש וישיבה
ועדת הישיבה

ישיבת "בני עקיבא" גבעת שמואל

בנים יקרים,

הנכם מוזמנים מידי יום בשעה 10:30 לפינת החטופים לשיעור תורה לשמה.

השיעור יוקדש ל 1400 קורבנות השבת השחורת, ולהשבתם הביתה במהרה של החטופים בריאים ושלמים.

נושא השיעור: סוגיה יומית במסכת תענית השיעור יעבר ע"י ראש הישיבה הרב שרגא פרוכטר.

נסיים את השיעור באמידות תהילים.

בברכת חזק חזק ותחזק
הרב שרגא פרוכטר
ראש הישיבה